

Stråsø Plantage Hardsyssel

Stråsø Plantage udgør en del af Stråsø og Fejsø skovparter, der atter udgør en del af Ulborg Statsskovdistrikt.

Skovdistriktet er det yngste af statens hededistrikter oprettet 1. maj 1942. I tiden 1940-42 skete ret omfattende opkøb af mindre gode landbrugsjorder og heder. Der var to hovedformål for tilplantningen, dels at øge vedproduktionen og dels at skaffe beskæftigelse til arbejdsløse.

Under sidste verdenskrig mærkedes det kraftigt, at Danmark er et råstoffattigt land, hvor pludselig et nyt vedprodukt som f.eks. generatorbrænde fik overvældende betydning. En væsentlig del af de opkøbte hedearealer er dog af naturfredningsmæssige grunde bevaret. I dag administreres ca. 9.600 ha under Ulborg Statsskovdistrikt.

Detailkort over Stråsø Plantage [kort 1](#) og [kort 2](#)

Vandretur

Den på detailkortene anførte og i skoven afmærkede spadseretur er på godt 4 1/2 km. Udgangspunktet er parkeringspladsen SV for vejrydset i Blåbjerg Plantage, hvor den offentlige kommunevej fra Raasted til Vind skærer distriktets vejnet. Man passerer hurtigt den naturligt slyngede Lilleå over Gosmer bro. Navnet hidrører fra det stråttækte skovløbersted Gosmer, der ses på højre hånd. Det i danske øren lidt sært klingende navn Gosmer forklares at komme fra gåsemyr, altså gåsemose.

Gosmervej, der går til venstre, passeres, og ruten går ca. 50m fremme til venstre igennem et nåletræslæbælte og mod vest ad spor. Der drejes atter til venstre, først igennem en ældre rødgranbevoksning fra 1919 og senere en blandet nåletræskultur.

Hvor ruten slår en bugt, ligger en såkaldt studefold eller kvægfold. Oprindelsen formodes at ligge adskillige hundrede år tilbage, og den ringformede vold der er lavet af lyngtørv har, da den var i funktion, stået med lodrette sider i antageligt dobbelt højde.

Umiddelbart efter kvægfolden nås Gosmervej. Ud mod vejen er et løvtræbælte af eg med buske iblandet.

Disse buske hedder bærmispel (*Armelánchier spicáta*) og kaldes her på egnen "amerikansk blåbær".

Den blomstrer med hvide klaser i maj, og de senere blåsorte bær yndes meget af fugle.

På brandbæltet langs Gosmervej dyrkes afgrøder til vildtfoder, således at især kronvildtet i plantagen har foder om vinteren. Disse såkaldte vildtagre kan ses mange steder i skoven.

Efter af have gået ca. 550 m mod syd ad Gosmervej går ruten vinkelret mod øst, og man kommer ind til en kæmpehøj kaldet "Lærkehøj" (69 m.o.h.). Højen er usædvanlig stor og må have huset en stor høvding eller småkonge fra bronzealderen. I dag vokser der lærk i nærheden, men navnet må hidrøre fra fuglen lærke. Der er en pragtfuld udsigt fra højen, hvor man mod NV kan se den store fredede Nr. Vosborg Hede (ca. 225 ha) med 5 kæmpehøje.

Det berettes, at H.C. Andersen på en af sine udflugter fra herregården Nr. Vosborg på denne høj blev inspireret til "Jylland mellem tvende have". Det må dog erindres, at omgivelserne dengang ikke har været bevokset med nåletræer, som efterhånden tager mere og mere af udsigten.

Så går turen videre mod nord, og meget snart haves på højre hånd et kig ind til en hedeblade, der er indhegnet med lavt hegn. Her går i perioder distriktets fårebestand for bl.a. at bide lyngen og dermed medvirke til lyngens bevarelse.

På den videre vej mod nord haves på venstre hånd ældre rødgran, der for ca. 30 år siden har lidt skade ved kronvildtskrælning, dvs. at kronvildtet flår barken af stammerne for at æde den. Mod nord er en foryngelse af denne bevoksning påbegyndt; det fremgår af den åbne flade (renafdrift) med nykultur.

Så svinger ruten mod øst og atter mod nord, hvorefter man snart ad en sti går igennem et gammelt egekrat,

der ligger på en skrænt imod Lilleåen. Udsigten til åen og ådalen er betagende. Egene er oprindelig hjemmehørende skov og har været der, fra det man kalder Arilds tid. De er med mellemrum blevet udnyttet af menneskene, bl.a. sat på roden som det kaldes, dvs. hugget af ved jordoverfladen, hvorefter egene skyder op igen. Disse egekrat, som ofte er blandet med bævreasp, fører altid en interessant flora med sig med karakteristisk undervækst af forskellige buske samt skovurter som f.eks. anemone og liljekonval.

Når man kommer til grusvejen, ligger parkeringspladsen, der var udgangspunktet, tæt ved på højre hånd, og vandringen er afsluttet.

Ud over den foran beskrevne tur udgår der 2 afmærkede vandreture fra parkeringspladsen ved Fuglsang Bro. Den vestlige tur går igennem den østligste del af Stråsø Plantage med højdepunktet Stolbjerg (64 m.o.h.), hvor man har en meget fin udsigt til Vind Urfuglereservat på ca. 400 ha. Der gøres såvel på urfuglereservatet som på distriktets omliggende hedearealer et stort arbejde med hedepleje og vildtpleje for at forsøge at vedligeholde den sidste, større urfuglebestand i Danmark. Den østlige tur når lidt udenfor statsskovens arealer igennem det fredede Troldtoft Egekrat.

I øvrigt byder Stråsø Plantage på mange vandretursmuligheder, som man selv kan tilrettelægge ved hjælp af detailkortene. Specielt er den store, fredede Nørre Vosborg Hede et besøg værd.

Praktiske oplysninger

Hunde uden snor er altid velkomne i distriktets Femhøjsande Plantage (lige øst for Ringkøbing).

Administration

Stråsø Plantage forvaltes af [Ulborg Statsskovdistrikt](#), tlf. 97 49 14 00.

Vandreture i statsskovene

Stråsø Plantage er nr. 41 i serien af vandretursfoldere og findes også i en trykt udgave. [Yderligere oplysninger om denne og de øvrige mere end 100 foldere.](#)

[til top](#)